

ROVANIEMEN HOVIOIKEUS

Valtakatu 10-12, 96200 Rovaniemi
Puh. 029 564 1800, Fax 029 564 1850
rovaniemi.ho@oikeus.fi

15.9.2017

34/2017

Oikeusministeriö

oikeusministerio@om.fi
kirsi.m.pulkkinen@om.fi
liisa.ojala@om.fi

Viite Lausuntopyyntönne 4.7.2017, OM 8/41/2015

Asia Rovaniemen hovioikeuden lausunto oikeusprosessien keventämistä koskevasta työryhmän mietinnöstä

Oikeusministeriö on pyytänyt Rovaniemen hovioikeudelta lausuntoa oikeusprosessien keventämistä koskevasta työryhmän mietinnöstä.

Hovioikeus lausuu kunnioittaen seuraavaa.

1. Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Hovioikeus kannattaa yleisellä tasolla videoyhteyden käytön laajentamista ja sitä, että syytetyn velvollisuutta osallistua oikeudenkäyntiin kevennetään. Sen sijaan kokoonpanojen keventämistä käräjäoikeuksissa tulisi arvioida ennen kaikkea siltä pohjalta, kuinka paljon muutokset kasvattaisivat muutoksenhakualttiutta ja siten siirtäisivät oikeudenkäynnin painopistettä hovioikeuksiin.

2. Kokoonpanosäännökset

a) Lausuntonne käräjäoikeuden kokoonpanosäännöksiä koskevista muutosehdotuksista

Mietinnössä ehdotetulla tavalla yhden käräjätuomarin ratkaistavaksi tulisi vakavia rikosasioita, joita käräjäoikeuksissa käsitellään varsin paljon.

Kun tähänastisten uudistusten tavoitteena on ollut korostaa oikeudenkäyntien painopistettä käräjäoikeuksissa, esitetty muutos varmasti lisäisi muutoksenhakualttiutta ja siirtäisi painopistettä hovioikeuksiin. Kun muutoksenhakuasiat käsitellään hovioikeuksissa kolmen tuomarin kokoonpanoissa, muutokset saattaisivat kokonaisuutena jopa nostaa oikeudenkäynneistä aiheutuvia kustannuksia. Asioiden käsitteleminen käräjäoikeudessa kahden tuomarin kokoonpanoissa ei ole kannatettavaa kokoonpanon äänestystilanteissa aiheutuvien ongelmien vuoksi.

b) Lausuntonne hovioikeuden kokoonpanosäännöksiä koskevista muutosehdotuksista

Kuten hovioikeus on todennut oikeusprosessien keventämistä koskeneesta arviomuistiosta antamassaan lausunnossa, asia tulisi käsitellä ylemmässä oikeusasteessa vahvemmassa tai vähintään yhtä vahvassa kokoonpanossa kuin alemmassa oikeusasteessa.

Hovioikeus ei kannata sitä, että yhden jäsenen toimivaltaan kuuluviin asioihin lisättäisiin päiväsakon rahamäärän alentamista koskevat asiat sekä oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 14 a §:ssä tarkoitettua ylimääräistä muutoksenhakua koskevat asiat. Kyseisten asioiden käsittelyn keventämisen vaikutukset hovioikeuksien työmäärään ovat erittäin vähäiset. Ylipäättään hovioikeuksissa ei ole syytä käsitellä asioita käräjäoikeutta kevyemmässä kokoonpanossa.

Asioiden käsitteleminen kahden jäsenen kokoonpanossa ei ole kannatettavaa kokoonpanon äänestystilanteissa aiheutuvien ongelmien vuoksi.

c) Lausuntonne korkeimman oikeuden kokoonpanosäännöksiä koskevista muutosehdotuksista

Hovioikeus ei ota kantaa korkeimman oikeuden kokoonpanoa koskevien säännösten muutosehdotuksiin.

3. Kirjallinen menettely

Lausuntonne kirjallista menettelyä koskevista muutosehdotuksista

Syyttäjän kannanotolla rangaistuksen enimmäismäärästä ei voi sitoa tuomioistuimen harkintavaltaa. Siinä tapauksessa, että tuomioistuin päätyy syyttäjän esittämää ankarampaan rangaistukseen, vastaajaa tulisi kuulla kirjallisesti tai toimittaa asiassa pääkäsittely.

4. Yhden kosketuksen periaate

Lausuntonne paikallapysymisvelvollisuutta haasteen tiedoksiantamista varten koskevasta ehdotuksesta (ETL 10:2a)

Hovioikeus kannattaa ehdotettua yhden kosketuksen periaatetta.

5.-6. Syytetyn velvollisuus osallistua henkilökohtaisesti oikeudenkäyntiin sekä videoyhteyksien käytön laajentaminen

Lausuntonne syytetyn läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevista muutosehdotuksista (ROL 8 luku ja OK 26:20) sekä lausuntonne videoyhteyden käyttöä koskevista muutosehdotuksista

Kuten aikaisemmassa arviomuistiosta annetussa lausunnossa on todettu, hovioikeus kannattaa syytetyn läsnäolovelvollisuuden keventämistä ja videoyhteyksien käytön laajentamista ehdotetulla tavalla.

Hovioikeus kannattaa ehdotetulla tavalla asian tutkimista hovioikeuden pääkäsittelyssä vastaajan poissaolosta huolimatta. Hovioikeus pitää välttämättömänä säännösten muuttamista Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännön mukaiseksi.

7. Muut ehdotukset

a) Lausuntonne pääkäsittelyn lykkäämistä koskevista muutosehdotuksista (OK 6:11 ja ROL 6:11)

b) Lausuntonne riita- ja rikosasian vireillepanoa ja valmistelua koskevista muutosehdotuksista (OK 5:5–6 ja ROL 7:4–5)

c) Lausuntonne ylimääräistä muutoksenhakua koskevista muutosehdotuksista (OK 31:14a ja OK 31:19)

Hovioikeus kannattaa kohdissa a), b), ja c) ehdotettuja muutoksia.

Presidentti

Marianne Wagner-Prenner

Kansliapäällikkö

Hannu Gylden